

ПРАГМАТИЧНІ ТА СТИЛІСТИЧНІ ФУНКЦІЇ ЛЕКСИКИ АНГЛОМОВНОГО КОМП'ЮТЕРНОГО ДИСКУРСУ

С.М.Мойсеєнко

викладач

Національний технічний університет України «КПІ»

Відмінні риси кожного стилю залежать від його соціального призначення і тієї комбінації мовних функцій, котрі переважають в акті комунікації, а відповідно, від сфери спілкування, від того, чи має на меті адресант повідомити певну інформацію, виразити емоції, спонукати до конкретних дій. Прийнято вважати, що єдиною функцією наукового стилю, котрий обслуговує комп'ютерний дискурс, являється функція інтелектуально-комунікативна, основна, додаткові функції факультативні.

Комунікативна функція англійської комп'ютерної лексики впливає з комунікативної спрямованості самого тексту комп'ютерного повідомлення, під яким розуміємо організований за законами даної мови завершений комунікативний акт [2, с. 157]. Даний підхід до тексту базується на тому, що текст виникає при переході комунікативної інтенції (наміру) в комунікативну діяльність. В якості основних компонентів мовної комунікації визнаються адресант-автор тексту, саме повідомлення-текст (в межах комп'ютерного дискурсу електронне повідомлення – інформація, передана або отримана користувачем інформаційно-телекомунікаційної мережі), аудиторія, на яку скероване повідомлення, адресат.

З комунікативною функцією англійської комп'ютерної лексики пов'язана також *інформативна функція*, оскільки дія комп'ютерного дискурсу забезпечується його інформаційним простором, а невід'ємною його складовою є лексичне наповнення. Події, про які повідомляється, та їх розуміння оцінюються адресатом крізь призму тієї фактичної інформації, яка

накопичується у вигляді знань, норм, цінностей і, яка лежить в основі процесу формування думок, переконань, поглядів та ідеалів адресата [3, с. 25].

Будь-який комунікативний акт несе у собі прагматичний компонент, оскільки адресант, виконуючи свою комунікативну задачу, відбирає ті чи інші засоби мови, організовує їх таким чином, щоб вони зробили можливим адекватне декодування повідомлення. Будучи комунікативно спрямованими, інформаційні повідомлення мають на меті не просто подати реципієнту закладену в них інформацію, а спонукати адресата до певної посткомунікативної діяльності, адже всяка комунікація в якості результату передбачає зміни картини світу в свідомості комунікантів і робить практично неможливим нейтральне вираження [1, с. 109].

Таким чином, *прагматична функція* англійських комп'ютерних мовних засобів зумовлює характер їхнього вибору з розрахунком на мотив, цільову установку мовця, а також правильне розуміння висловлювання та оцінювання образного використання мови адресатом.

Ще однією важливою функцією лексики англійського комп'ютерного дискурсу є *метамовна функція*, оскільки в даному випадку англійська мова використовується для опису й дослідження спеціальної комп'ютерної мови.

Результати дослідження англійського комп'ютерного дискурсу показали, що його лексика виконує такі основні стилістичні функції [4, с. 25]:

- експресивно-гносеологічну (або евристичну) функцію вираження нових понять, що “зароджуються”;
- емоційно-оцінну функцію;
- естетичну функцію.

Розглядаючи стилістичні функції англійського комп'ютерного слововживання, потрібно взяти до уваги жанровий різновид сучасного англійського комп'ютерного дискурсу, оскільки співвідношення функцій, що виконуються лексикою в різних жанрах комп'ютерного дискурсу є різним. В жанрах, пов'язаних з описом програмного та технічного забезпечення, процесу та методики дослідження, що прагнуть до однозначності характеристик,

точності і лаконічності опису, вибір способу вираження думки зумовлюється гносеологічною необхідністю і, відповідно, провідною тут виявляється *експресивно-гносеологічна функція*. Мова йде про такі жанри англійської комп'ютерної комунікації:

- загальноінформаційні жанри, або жанри комп'ютерних новин (сайти новин, різновиди деяких PR-сайтів);
- науково-освітні та спеціальні інформаційні жанри (монографії, наукові статті, інтерактивні навчальні курси).

Однак існують такі жанри комп'ютерного дискурсу, в котрих на перше місце виступають не констатація й обґрунтування тих чи інших наглядних закономірностей, а оцінне відношення до повідомлення, полемічна складова або ж науково-дидактична ціль викладу. Це перш за все електронна комунікація (віртуальні ігри, живі електронні щоденники, чати, гостьові електронні книги і поштове листування), жанр наукової публіцистики, науково-популярний журнал на комп'ютерну тематику. В таких жанрах комп'ютерного дискурсу англійська лексика вживається в *емоційно-оцінній функції*, котра часто представлена в поєднанні з *функцією естетичною*.

Отже, в кожній функції англійська комп'ютерна мова фокусується то на «відправника», як при експресивно-гносеологічній функції, то на адресата, як при прагматичній функції, то на змісті, як за інформаційної функції. При метамовній функції мова фокусується на кодї (мовою говоримо про мову), при емоційно-оцінній функції мова використовується для передачі емоцій і настроїв адресанта за допомогою тексту, при естетичній функції мова фокусується на кодї та змісті одночасно.

Література:

1. Баранов А.Н., Паршин П.Б. Языковые механизмы вариативной интерпретации действительности как средство воздействия на сознание / Роль языка в СМИ: Сборник обзоров./ А.Н.Баранов, П.Б.Паршин.– М.:ИНИОН, 1986. – С. 100 – 133.

2. Трошина Н.Н. Лингвопрагматический аспект текстов массовой коммуникации// Роль языка в СМИ: Сборник обзоров./Н.Н.Трошина. – М.: ИНИОН, 1986. – С. 155 – 173.
3. Худолій А.О. Динаміка функціональних змін у мові американської публіцистики кінця ХХ – початку ХХІ століття: Дис...канд. філол. наук./ А.О.Худолій. –К., 2003. – 275 с.
4. Язык и стиль научного изложения: Лингвометодические исследования/Редкол.: М.Я.Цвиллинг/Отв.ред.и др. – М.: Наука, 1983. – 272с.